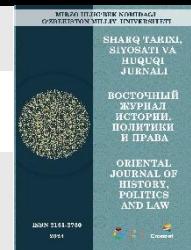

ORIENTAL JOURNAL OF HISTORY, POLITICS AND LAW

journal homepage:

<https://www.supportscience.uz/index.php/ojhpl>

THE NEGATIVE IMPACT OF SOCIAL NETWORKS ON THE MORAL VALUES OF YOUTH

Tulqinbek Ahmadjonov

Deputy Dean for Youth Affairs, Faculty of Philology
Andijan State Pedagogical Institute
Andijan, Uzbekistan

ABOUT ARTICLE

Key words: social networks, youth, moral values, negative influence, spiritual threat, mass culture, internet dangers, moral decline, ideological immunity, critical thinking.

Received: 01.07.25

Accepted: 02.07.25

Published: 03.07.25

Abstract: This article examines the impact of social networks, which constitute a significant part of the modern information space, on the consciousness of youth, particularly the negative influence on their moral values. It highlights how the spread of false information, violence, moral corruption, mass culture, and the promotion of Western lifestyles through the internet and social media leads young people to adopt views that contradict traditional moral norms. The article also emphasizes the importance of building ideological immunity against such threats, strengthening national moral values, and fostering critical thinking among the younger generation.

IJTIMOY TARMOQLARNING YOSHLAR AXLOQIY QADRIYATLARIGA SALBIY TA'SIRI

To'lqinbek Ahmadjonov

Filologiya fakulteti Yoshlar bilan ishlash bo'yicha dekan o'rinnbosari
Andijon davlat pedagogika instituti
Andijon, O'zbekiston

MAQOLA HAQIDA

Kalit so'zlar: Ijtimoiy tarmoqlar, yoshlar, axloqiy qadriyatlar, salbiy ta'sir, ma'naviy tahdid, ommaviy madaniyat, internet xavfi, axloqiy buzulish, mafkuraviy immunitet, tanqidiy fikrlash.

Annotatsiya: Mazkur maqolada zamonaviy axborot makonining muhim qismini tashkil etuvchi ijtimoiy tarmoqlarning yoshlar ongiga ko'rsatayotgan ta'siri, xususan, axloqiy qadriyatlarga salbiy ta'siri, shuningdek, Internet va ijtimoiy tarmoqlarda kuzatilayotgan yolg'on axborot, tajovuzkorlik, ma'naviy buzuqlik, ommaviy madaniyat va g'arblik turmush tarzini targ'ib qiluvchi

kontentlar yoshlarning axloqiy me'yorlariga zid fikr va qarashlarga ega bo'lishiga sabab bo'layotgani oshib berilgan. Shuningdek, bu xavfli oqimlarga qarshi mafkuraviy immunitetni shakllantirish, milliy axloqiy qadriyatlarni mustahkamlash va yoshlar ongida tanqidiy fikrlashni rivojlantirishning dolzarbliji asoslab berilgan.

ВЛИЯНИЕ СОЦИАЛЬНЫХ СЕТЕЙ НА НРАВСТВЕННЫЕ ЦЕННОСТИ МОЛОДЁЖИ

Тулкинбек Ахмаджонов

Заместитель декана по работе с молодежью факультета филологии

Андижанский государственный педагогический институт

Андижан, Узбекистан

О СТАТЬЕ

Ключевые слова: социальные сети, молодёжь, нравственные ценности, негативное влияние, духовная угроза, массовая культура, интернет-опасности, моральное разложение, идеологический иммунитет, критическое мышление.

Аннотация: В данной статье рассматривается влияние социальных сетей, являющихся важной частью современного информационного пространства, на сознание молодёжи, особенно в аспекте негативного воздействия на нравственные ценности. Отмечается, что распространение в интернете и социальных платформах недостоверной информации, насилия, моральной распущенности, массовой культуры и западного образа жизни приводит к формированию у молодёжи взглядов, противоречащих традиционным моральным нормам. Также подчёркивается актуальность формирования идеологического иммунитета против подобных угроз, укрепления национальных нравственных ценностей и развития критического мышления у молодого поколения.

Kirish

Bugungi kunda raqamli texnologiyalar taraqqiyoti va internetning ommalashuvi inson hayotining barcha jabhalariga, xususan, yoshlar ongiga bevosita ta'sir ko'rsatmoqda. Ayniqsa, ijtimoiy tarmoqlar yoshlar uchun nafaqat muloqot vositasi, balki axborot olish, o'zini ifoda etish va dunyoqarashini shakllantirish maydoniga aylangan. Shu bilan birga, bu virtual makon orqali turli xil madaniy, mafkuraviy va axloqiy oqimlarning keng tarqalayotgani kuzatilmoqda.

Yoshlar axloqiy qadriyatlarining shakllanishida oilaning, mактабning va jamiyatning o'rnini muhim bo'lsa-da, hozirgi sharoitda ijtimoiy tarmoqlar ularning dunyoqarashiga kuchli ta'sir

ko‘rsatmoqda. Yolg‘on axborot, zo‘ravonlikni targ‘ib qiluvchi kontentlar, ommaviy madaniyat va axloqiy buzilish elementlari yoshlari ongida milliy va ma’naviy qadriyatlarga zid bo‘lgan qarashlarning paydo bo‘lishiga sabab bo‘lmoqda.

Axborotning global miqyosda tez tarqalishi, raqamli vositalarning keng ommalashuvi va kommunikatsiya texnologiyalarining jadal rivojlanishi inson faoliyatining barcha sohalariga – shaxsiy hayotdan tortib siyosiy, iqtisodiy va ijtimoiy munosabatlargacha bo‘lgan yo‘nalishlarga bevosita ta’sir ko‘rsatmoqda. Bugungi axborotlashgan jamiyatda internet va uning tarkibiy qismi bo‘lgan ijtimoiy tarmoqlar nafaqat axborot olish, balki ijtimoiy o‘zaro ta’sirning muhim vositasiga aylangan.

Ilmiy nuqtai nazardan, ijtimoiy tarmoqlar kommunikatsiya maydoni sifatida qiziqishlari, dunyoqarashlari yoki geografik yaqinliklariga ko‘ra bog‘langan foydalanuvchilar o‘rtasida muloqot, hamkorlik, axborot almashinuvi va o‘zaro munosabatlar platformasi sifatida qaraladi. Tadqiqotlar shuni ko‘rsatmoqdaki, ijtimoiy tarmoqlar — bu zamonaviy odamlar uchun ko‘ngilochar, ta’limiy, kasbiy va shaxsiy maqsadlarda faol foydalaniladigan ko‘p funksiyali raqamli makondir[1].

Shu bilan birga, ijtimoiy tarmoqlarning ijobiy tomonlari bilan bir qatorda, ularning jamiyat, ayniqsa yosh avlod axloqiy qadriyatlariga bo‘lgan salbiy ta’sirini ham e’tibordan chetda qoldirib bo‘lmaydi. Virtual muloqotning cheksiz imkoniyatlari bir tomonidan axborot almashinuvi tezligini oshirsa, boshqa tomonidan, yolg‘on axborot, zo‘ravonlik, ma’naviy buzuqlik, ommaviy madaniyat va g‘arblik turmush tarzini targ‘ib qiluvchi kontentlarning keng tarqalishiga ham sabab bo‘lmoqda. Bu esa yoshlarning ijtimoiy ongini shakllantirishda, milliy va axloqiy qadriyatlarga bo‘lgan munosabatini belgilashda muhim omil sifatida namoyon bo‘lmoqda. Davlatimiz rahbari Shavkat Mirziyoev ta’kidlaganidek: “....biz farzandlarimizning ongi, dunyoqarashi asrlar davomida sinovdan o’tgan, yuksak ma’naviyat xazinasi bo‘lgan jahon va milliy adabiyotimiz asosida emas, balki qandaydir shubhali, zararli axborotlar asosida shakllanishiga beparvo qarab turolmaymiz”[2]. Shunday ekan, axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan samarali foydalanish, ijtimoiy tarmoqlarda tarqalayotgan salbiy ta’sirlarni tahlil qilish hamda ularning mafkuraviy va axloqiy oqibatlariga qarshi ilmiy asoslangan yondashuv zarur bo‘lmoqda.

Asosiy qism

Hozirgi globallashuv jarayonlari va jahon miqyosidagi tizimli o‘zgarishlar sharoitida axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining roli tobora ortib bormoqda. Ushbu texnologiyalar orasida ayniqsa, ijtimoiy tarmoqlar zamonaviy inson hayotiga keng miqyosda kirib kelgan va ularning kundalik faoliyatiga chuqur ta’sir ko‘rsatmoqda. Ijtimoiy tarmoqlar endilikda nafaqat alohida shaxslar, balki jamiyatlar, davlatlar va umuman, global miqyosdagi ijtimoiy-iqtisodiy va

madaniy munosabatlarga ta'sir etuvchi kuchli kommunikatsion vosita sifatida namoyon bo'lmoqda.

Ijtimoiy tarmoqlar foydalanuvchilar o'rtasida raqamli aloqa va o'zaro munosabatlarni ta'minlaydigan bir-biriga bog'liq platformalar va ilovalar tizimini o'z ichiga oladi. Bu tarmoqlar shunchaki do'stlikni saqlab qolish vositasi emas, balki ijtimoiy me'yorlarni shakllantirishi, xulq-atvorga ta'sir ko'rsatishi va tengdoshlar o'rtasidagi munosabatlarni, ayniqsa yoshlar orasida, o'zgartirishi mumkin. Ushbu platformalar ommalashib borgan sari, ulardan foydalanishning axloqiy qadriyatlar va ma'naviy xulq-atvorga ta'siri haqidagi savollar tug'ilmoqda. Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, ijtimoiy tarmoqlarda uzoq vaqt o'tkazish turli psixologik natijalarga olib kelishi mumkin, jumladan shakllanish davrida juda muhim bo'lgan o'zini hurmat qilish va shaxsiy o'ziga xoslikka ta'sir qilishi mumkin.[3]

Zamonaviy ilmiy adabiyotlarda ijtimoiy tarmoqlar "raqamli ijtimoiy maydon" (digital social space) sifatida ta'riflanadi. Ular axborot almashinushi, o'zaro muloqot, jamoaviy xotira va jamoatchilik fikrini shakllantirishning muhim vositalaridan biriga aylangan. Ayni vaqtda, ushbu platformalar orqali tarqalayotgan kontentlar jamiyat axloqiy, mafkuraviy va madaniy tuzilmasiga ham sezilarli ta'sir ko'rsatmoqda.

Dunyo miqyosida ijtimoiy tarmoqlarning keng tarqalganligi ularni insoniyat taraqqiyotining ajralmas elementi sifatida o'rganishni talab qilmoqda. Ularning ta'siri doirasida yoshlar ongingin shakllanishi, axloqiy qadriyatlarning mustahkamligi, axborot xavfsizligi va milliy g'oyalarning himoyasi kabi ko'plab dolzarb masalalar vujudga kelmoqda.

Shunday ekan, hozirgi kunda ijtimoiy tarmoqlarni faqat texnologik vosita sifatida emas, balki ijtimoiy, madaniy va mafkuraviy jarayonlarning faol ishtirokchisi sifatida o'rganish muhim ilmiy vazifalardan biriga aylangan.

Bundan tashqari, ijtimoiy tarmoqlar, ayniqsa yoshlarga zararli bo'lgan zo'ravonlik va o'z o'zidan qoniqmaslik kabi salbiy ijtimoiy munosabatlarni kuchaytirishi mumkin. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyev shunday degan edi: "Mana shunday murakkab sharoitda yoshlarimiz sezgir va ogoh bo'lishi, har bir masalada, avvalo Vatan manfaatlarini o'ylab ish tutishi zarur. Ilm-ma'rifat va kasb-hunarga intilish, oilani muqaddas bilish, ma'naviy poklik, kattalarga hurmat, kichiklarga shafqat, qadriyatlarni sadoqat kabi ezgu fazilatlar azaldan xalqimiz, millatimizning qonida bo'lib kelgan. Biz mana shunday bebahonerosimizni nafaqat asrashimiz, balki uni yanada boyitishimiz, kelgusi avlodlarga bezavol yetkazishimiz kerak." [4] Shunday qilib, ijtimoiy tarmoqlarning mohiyati va vazifasini tushunish ularning yoshlar madaniyatining axloqiy asoslariga salbiy ta'sirini tahlil qilishda muhim ahamiyatga ega, chunki bu platformalar aloqani ham, axloqiy tanazzulni ham qanday osonlashtirishini ko'rsatadi. Tasvirda keltirilgan diagramma ushbu murakkab o'zaro ta'sirni vizual tarzda aks ettirib, internet

muloqotlarining psixologik oqibatlarini yanada ta'kidlaydi. Shunday qilib, ijtimoiy tarmoqlarning ta'rifi va vazifasini tushunish ularning yoshlar madaniyatining axloqiy tuzilishiga zararli ta'sirini tahlil qilishda muhim ahamiyatga ega bo'lib, bu platformalar aloqa va ehtimoliy axloqiy tanazzulni qanday osonlashtirishini ko'rsatadi.

Yoshlik davrida axloqiy qadriyatlarni shakllantirish mas'uliyatli va axloqli fuqarolarni tarbiyalashning muhim poydevoridir. O'smirlar murakkab ijtimoiy muhitda yo'l topar ekan, asosiy axloqiy tamoyillarni mustahkamlash ularning shaxsiyatini shakllantirish va qaror qabul qilish jarayonlarida hal qiluvchi ahamiyat kasb etadi. Ko'pincha yuzaki aloqalarni va "layk" yoki "ulashish" kabi yuzaki qiymat o'chovlarini targ'ib qiluvchi ijtimoiy tarmoqlar bu qadriyatlarning rivojlanishiga to'sqinlik qilishi mumkin. Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, ba'zi ijtimoiy guruhlarga, masalan, jinoyatchi to'dalarga a'zo bo'lishning ahamiyati yoshlarning xavfli xatti-harakatlarga qo'l urish niyatlariga sezilarli ta'sir ko'rsatadi. Bu esa shakllanish davrida ijobiy axloqiy muhit zarurligini ta'kidlaydi.[5]

Bundan tashqari, jamoat va diniy faoliyatlarda ishtirok etish yoshlarni axloqiy tanlov qilishga yo'naltiruvchi ma'naviy asoslarni singdirishda muhim rol o'ynaydi.[6] Shunday qilib, axloqiy tarbiya va ijobiy ijtimoiy munosabatlarga ustuvor ahamiyat berish jamiyatga konstruktiv hissa qo'shishga qodir yoshlarni tarbiyalash uchun nihoyatda muhimdir. Bu esa ijtimoiy tarmoqlardagi tasvirlarning salbiy ta'sirini yumshatishning dolzARB zaruratini ko'rsatadi.

Bugungi kunda ijtimoiy tarmoqlar nafaqat kommunikatsiya va o'zini ifoda etish vositasi, balki turli mafkuraviy kuchlar uchun ideologik ta'sir o'tkazishning samarali vositasiga aylangan. Ayniqsa, bu platformalar orqali olib borilayotgan axborot xurujlari (information attacks) va g'oyaviy manipulyatsiyalar yoshlar ongiga, axloqiy mezonlariga, shuningdek, estetik va madaniy qadriyatlarga jiddiy tahdid solmoqda.

Ijtimoiy tarmoqlar orqali ommalashtirilayotgan kontentlar, ko'pincha, tashqi jozibadorlik, modaga moslik va pop-madaniyat timsollari bilan bog'liq stereotiplarni shakllantiradi. Bu holat madaniyatsizlashtirish (deculturation) jarayonini kuchaytirib, yoshlarning ichki dunyosi va ijtimoiy qarashlariga bevosita ta'sir ko'rsatadi. Xususan, ommaviy axborot vositalarida populuzlar hayotining sun'iy tarzda yoritilishi yoshlar ongida ijtimoiy taqlid (social mimicry) hodisasini kuchaytiradi va o'zini baholash mezonlarini buzadi[7].

Tadqiqotlar shuni ko'rsatmoqdaki, o'smirlik davri – bu psixik rivojlanish va shaxsiy identifikatsiya jarayonining faollashgan bosqichi bo'lib, aynan shu davrda yoshlar ijtimoiy tarmoqlar orqali jozibadorlik, jinsiylik va hayotiy qadriyatlар haqidagi turli xil g'arblik standartlarga duch keladilar. Bu esa ularning axloqiy pozitsiyasiga salbiy ta'sir ko'rsatib, axloqiy relativizm va identitet krizisini yuzaga keltiradi.

Bunday tahdidli axborot oqimlari, ayniqsa, inson ongi va ruhiyat ustidan nazorat o‘rnatishga urinayotgan g‘arazli kuchlar tomonidan amalga oshirilayotgan mafkuraviy bosimlarning bir ko‘rinishidir. Informatsion xavfsizlik tamoyillari doirasida ushbu kuchlar internet va ijtimoiy media orqali jamiyatning axloqiy-madaniy muvozanatini buzishga, milliy ruhiyat va ma’naviy immunitetga putur yetkazishga intilmoqda.

Ijtimoiy tarmoqlarning yoshlar ma’naviyatiga salbiy ta’siri axloqsiz xatti-harakatlarning normallashtirishi va zararli kontentga doimiy ravishda duchor bo‘lish orqali yanada kuchaymoqda. Ijtimoiy tarmoqlar ko‘pincha noto‘g‘ri yoki zararli harakatlar yoqtirish va ma’qullahga sazovor bo‘ladigan vaziyatlarni namoyish etadi, bu esa yoshlarning maqbul xulq-atvor haqidagi tasavvurlarini sekin-asta o‘zgartiradi. Bir guruh tiktokerlarning muqaddas qadamjolar, buyuk allomalar haykallarini tahqirlashi bilan bog‘liq holatlarga munosabat bildirib davlat rahbari shunday dedi: “Yaqinda ijtimoiy tarmoqlarda ko‘rsatilgan xunuk voqealar, ya’ni joylardagi Alisher Navoiy, Amir Temur, Motamsaro ona haykallari yonida ayrim tarbiyasiz yoshlar tomonidan sodir etilgan noma’qul harakatlar meni nihoyatda ranjitdi. Bu bolalarning ota-onasi, bobo-momolari, o‘qituvchi va muallimlari, qolaversa mahalla-ko‘y, yoshlar bilan ishlaydigan mas’ul mutasaddilar qayerga qarayapti? Vatanimiz yoshlariga mutlaqo yarashmaydigan, barchamizga isnod keltiradigan bunday salbiy ko‘rinishlarga jamiyatimizda mutlaqo o‘rin bo‘lmasligi zarur.

Kerak bo‘lsa, xalqimizning muqaddas qadriyatları, timsolları va tabarruk qadamjolariga bepisand munosabatda bo‘ladigan kimsalarga nisbatan jazo choralarini yanada kuchaytiramiz. Bunday buzg‘unchi ishlarning oldini bugun olmasak, ertaga kech bo‘ladi.

Tariximizga, Navoiy bobomizga, Motamsaro onamizga tosh otishga hech kimning haqqi yo‘q. Nega bunday harakat qilganlarga jamoatchilik keskin munosabat bildirmayapti?! Bunday holatlarga yo‘l qo‘ymaslik uchun javobgarlikni kuchaytirish kerak.”[8] Bunday muhit tengdoshlar bosimining sog‘lom bo‘lmagan aylanmasini yaratadi, yosh foydalanuvchilarni o‘z ijtimoiy doiralarida o‘rnatilgan me’yorlarga bo‘ysunishga majbur qiladi. Masalan, kiberbuling kabi keng tarqalgan mavzular odatiy holga aylanadi.

Yosh avlodni ona Vatanga sadoqat ruhida tarbiyalash, ularning o‘z xalqiga, milliy qadriyatlariga va Vatanga bo‘lgan muhabbatini shakllantirish — zamonaviy davrda ma’naviy-ma’rifiy ishlarning ustuvor yo‘nalishlaridan biridir. Bu jarayonda milliy ma’naviyatimizni asrab-avaylash va mustahkamlash gobal madaniy va axborot oqimlari fonida alohida strategik ahamiyat kasb etadi. Ayniqsa, globallashuv sharoitida transmilliy madaniyatning kuchayishi va raqamli axborot vositalarining keng tarqalishi fonida yoshlar ongini shakllantirishda ijtimoiy tarmoqlarning o‘rni tobora ortib bormoqda.

Ijtimoiy tarmoqlar — bu zamonaviy kommunikatsion infratuzilmaning ajralmas elementi sifatida nafaqat axborot almashish, balki ijtimoiy o‘zaro ta’sir, ijtimoiy kapitalni shakllantirish va ijtimoiy normalarni tarqatish vositasi bo‘lib xizmat qilmoqda. Shuningdek, ularning inson resurslarini shakllantirish, boshqarish va ularni samarali yo‘naltirishdagi ahamiyati ham ortib bormoqda. Boshqacha aytganda, ijtimoiy tarmoqlar bugungi kunda kadrlar siyosati (HRM – Human Resource Management), ijtimoiy kommunikatsiyalar, ijtimoiy konstruksionizm va ma’lumotlarning raqamli aylanishi kontekstida faol ishlatalmoqda[9].

Ijtimoiy tarmoqlar geografik, til va kasbiy chegaralarni yengib o‘tish imkonini beruvchi universal kommunikatsiya vositasiga aylangani sababli, tashkilotlar ularni ichki va tashqi aloqalar tizimida strategik resurs sifatida qo‘llamoqda. Bu esa korporativ madaniyatni shakllantirish, xodimlar o‘rtasida samarali axborot oqimini yo‘lga qo‘yish va tashkilotning tashqi imijini mustahkamlash imkonini bermoqda.

Natijada, raqamli transformatsiya sharoitida ijtimoiy tarmoqlarning ta’siri ostida inson kapitalini boshqarish konsepsiysi yangicha mazmun bilan boyimoqda. Bu esa ijtimoiy tarmoqlarni nafaqat kommunikatsiya maydoni, balki innovatsion menejment vositasi sifatida tahlil qilish zarurligini ko‘rsatadi.

Bugun ijtimoiy tarmoqlar zamonaviy jamiyat hayotining ajralmas komponentiga aylangan davrda yoshlar kundalik faoliyatining muayyan qismini ushbu virtual kommunikatsiya maydonlarida o‘tkazmoqda. Afsuski, ushbu jarayon nafaqat axborot almashinuvini jadallashtirmoqda, balki axloqiy-intelektual muhitga salbiy ta’sir ko‘rsatmoqda.

Ijtimoiy tarmoqlarda keng tarqalgan axloqiy relavitizm, normativ qadriyatlarning yemirilishi, ma’naviyatsizlikni targ‘ib qiluvchi kontentlar (jumladan, behayo materiallar, zo‘ravonlikni oqlovchi sahnalar, iste’molchilik g‘oyalari va g‘arblik hayot tarzining idealizatsiyasi) yoshlarning psixologik va axloqiy holatiga salbiy ta’sir o‘tkazmoqda. Bu holat bevosita ularning shaxsiy identiteti, dunyoqarashi, ruhiy barqarorligi, shuningdek, milliy o‘zlikni anglash jarayoniga xavf solmoqda.

Shuningdek, ijtimoiy tarmoqlarda tarqalayotgan turli videoroliklar, tasvirlar va postlar ko‘plab yoshlar tomonidan ijtimoiy ibrat manbai sifatida emas, balki taqlid uchun xavfli model sifatida qabul qilinmoqda. Ularning mazmunida jamiyat tomonidan tan olingan axloqiy normalar emas, balki buzuvchi va destruktiv xatti-harakatlar ilgari surilmoqda. Bu esa axloqiy dezorientatsiya va ijtimoiy deviantlik holatlariga zamin yaratmoqda.

Natijada, jamiyatning kelajagini belgilovchi strategik resurs bo‘lmish yosh avlodning ma’naviy-ruhiy immuniteti zaiflashmoqda. Ushbu holatga befarq munosabatda bo‘lish na ilmiy, na ijtimoiy nuqtai nazardan maqbul emas. Shu sababli, yoshlarning ijtimoiy tarmoqlardagi

faoliyatini ilmiy, axloqiy va pedagogik yondashuvlar asosida tahlil qilish, ularni ma’naviy tahdidlardan himoya qilish davlat va jamiyatning dolzarb vazifalaridan biri bo‘lib qolmoqda.

Shu nuqtai nazardan, ijtimoiy tarmoqlardan foydalanish madaniyatini shakllantirish, axborotni tanlab qabul qilish, g‘oyaviy-hisobli yondashuv, shuningdek, media savodxonlik va axborot xavfsizligi madaniyatini targ‘ib qilish muhim ilmiy-amaliy vazifaga aylanmoqda. Ayniqsa, yoshlarning ruhiy-ma’naviy olamini buzg‘unchi, ekstremistik va g‘arazli mafkuraviy oqimlardan himoya qilish orqali ularning shaxsiy kamolotini, milliy ongini va g‘oyaviy immunitetini mustahkamlash mumkin.

Xulosa

Bugungi davr — raqamli transformatsiya, fan-texnika taraqqiyoti va axborot texnologiyalari jadal sur’atlarda rivojlanayotgan murakkab bosqichga kirgan jamiyat bosqichidir. Bu holat ijtimoiy hayotning deyarli barcha sohalarida tub o‘zgarishlarni yuzaga keltirmoqda. Jumladan, yoshlar ongingin shakllanishi, ularning axloqiy, estetik va mafkuraviy qarashlariga kuchli ta’sir ko‘rsatayotgan ijtimoiy tarmoqlar — zamonaviy davrning kuchli kommunikatsion va ideologik vositalaridan biriga aylangan.

Zotan, ma’naviy barkamollik, intellektual salohiyat, milliy identitet va ijtimoiy mas’uliyat bilan qurollangan avlodni tarbiyalash — har qanday davlatning barqaror taraqqiyotini ta’minlovchi eng muhim strategik vazifalardan biridir. Ana shunday avlodgina global axborot maydonida o‘z milliy pozitsiyasini saqlab qolishga, sog‘lom raqobatga kirisha olishga va yurt taraqqiyotiga munosib hissa qo‘sha olishga qodir bo‘ladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro‘yxati:

1. Khurana N. The impact of social networking sites on the youth //J Mass Communicat Journalism. – 2015. – T. 5. – №. 12. – C. 1-4.
2. Mirziyoev Sh.M. Yangi O’zbekiston strategiyasi. –Toshkent.: O’zbekiston. 2021. –B. 150.
3. Norman R, Byambaa M, De R, Butchart A, James G Scott, Vos T. (2012). The Long-Term Health Consequences of Child Physical Abuse, Emotional Abuse, and Neglect: A Systematic Review and Meta-Analysis. PLoS Medicine, Volume(9), e1001349-e1001349, e1001349-e1001349. doi: <https://doi.org/10.1371/journal.pmed.1001349>
4. <https://yuz.uz/news/shavkat-mirziyoev-yoshlar-kelajagi-bilan-bogliq-har-qanday-vazifa-birlamchi-ahamiyatga-ega> - Шавкат Мирзиёев: Ёшлар келажаги билан боғлиқ ҳар қандай вазифа бирламчи ахамиятга эга Мурожаат этилган сана: 25.05.2022 й.
5. Boduszek, Daniel, Dhingra, Katie, Hirschfield, Alex. (2015). Gang Re-engagement Intentions among Incarcerated Serious Juvenile Offenders. 'Hindawi Limited', doi: <https://core.ac.uk/download/30730993.pdf>

6. Boxroliyevich Q. A., Oqli Z. N. Z. IJTIMOIY TARMOQLARNING YOSHLAR MANAVIY-AXLOQIY TARBIYASIGA TASIRI //Science and innovation. – 2024. – T. 3. – №. Special Issue 32. – C. 738-740.

7. Regnerus, Mark, Christian Smith, and Melissa Fritsch. 2003. Religion in the lives of American adolescents: a review of the literature. Chapel Hill, NC (University of North Carolina at Chapel Hill, CB# 3507, Chapel Hill 27599-3057): National Study of Youth and Religion. <https://hdl.handle.net/2144/6>

8. <https://kun.uz/news/2021/07/01/tariximizga-tosh-otishga-hech-kimning-haqqi-yoq-shavkat-mirziyoyev-ayrim-tiktokerlarning-xatti-harakatlarini-tanqid-qildi> - “Tariximizga tosh otishga hech kimning haqqi yo‘q” - Shavkat Mirziyoyev ayrim tiktokerlarning xatti-harakatlarini tanqid qildi Мурожаат этилган сана: 22.06.2022 й.

9. Soltis S. M., Brass D. J., Lepak D. P. Social resource management: Integrating social network theory and human resource management //Academy of Management Annals. – 2018. – Т. 12. – №. 2. – С. 537-573.